

Riktlinjer antagna av Kommunfullmäktige 2004-03-29, § 14 reviderad 2006-12-04, § 77,
2008-12-15, § 108, 2009-12-21, §107.

Riktlinjer för tillstånd och tillsyn enligt Alkohollagen

**Riktlinjer antagna av
Kommunfullmäktige 2008-12-15**

Innehållsförteckning

1. <u>Inledning</u>	3
2. <u>Ansökan om tillstånd</u>	3
2.1 Allmänna krav	4
2.2 Vilka prövningar görs?	4
2.2.1 Förening	4
2.2.2 Företag	4
2.2.3 Yrkesmässig servering	4
2.3 Alkoholpolitiska olägenheter	5
2.4 Remissinstanser	5
2.5 Tillståndsavgifter	6
3. <u>Lokal</u>	7
Kök	7
Serveringslokal	7
Uteservering	7
Serveringstider	7
4. <u>Tillfälliga tillstånd</u>	8
Allmänheten	8
Slutna sällskap	8
Servering i teater eller konsertlokal	9
Idrottsanläggningar/ungdomsmiljöer	9
5. <u>Tillsyn</u>	10
Tillsynsavgifter	10
Sanktioner	10

1. Inledning

Sveriges kommuner har enligt Alkohollagen (1994:1738) möjlighet, att inom ramen för lagstiftningen, utforma alkoholpolitiska program med riktlinjer för tillståndsgivningen på alkoholområdet. Kommunens riktlinjer skall vara så utformade att en sökande, genom att ta del av riktlinjerna, i förväg skall kunna bedöma om det går att få ett tillstånd eller ej.

Alkohollagstiftningen är i första hand en social skyddslagstiftning och dess huvudsakliga syfte och mål är att begränsa alkoholens skadeverkningar. Samhällets alkoholpolitik skall begränsa konsumtionen av alkohol och motverka alkoholskador, detsamma gäller för serveringspolitiken. Samtidigt finns det ett samhälleligt intresse av att det på orten finns restauranger där människor kan samlas och äta och dricka under trivsamma former. Alkoholpolitiken skall inte utgöra något hinder för den sociala samvaron, men i de fall alkoholpolitiska hänsyn ställs mot företagsekonomiska eller näringspolitiska bör den alkoholpolitiska hänsynen ha företräde. Ordning, nykterhet och trevnad skall råda vid servering.

I Emmaboda kommun är socialnämnden ansvarig för tillstånds- och tillsynsfrågorna. Tillstånds- och tillsynsärenden enligt alkohollagen handläggs av kommunens alkoholhandläggare. Ytterligare information lämnas av kommunens alkoholhandläggare:

Telefon, växel: 0471-24 90 00

Besöksadress: Rådhusgatan 2, 361 30 Emmaboda

Före besök bör tid avtalas.

2. Ansökan om tillstånd

Ansökan om tillstånd görs på en särskilt utformad ansökningsblankett vilken kan hämtas på eller rekvireras från socialkontoret. Blanketten finns även på kommunens hemsida, under rubriken socialnämnden. Till ansökan skall bifogas de handlingar som enligt anvisningarna i blankettens bilaga krävs av socialnämnden. **Ett tillståndsärende kan inte avgöras förrän ansökningshandlingarna är kompletta och ansökningsavgiften tillfullo är betald.** Det är sökandens ansvar att tillse att handlingarna är fullständiga.

Ansökningshandlingar skickas till:

Emmaboda kommun
Socialkontoret
Box 14
361 21 Emmaboda

Ansökan skall med hänsyn till den komplicerade handläggningen göras i god tid. Vid **nyansökan** eller ägarbyte bör ansökan inlämnas **tre månader** före det att tillståndet skall börja gälla. Gäller tillståndet tillfällig alkoholservering eller servering till slutet sällskap är handläggningstiden kortare. För **tillfällig alkoholservering till allmänheten** skall ansökan vara socialkontoret tillhanda senast **10 veckor** innan beslutet skall börja gälla. Vid ansökan om **serveringstillstånd för slutna sällskap** skall denna vara socialkontoret tillhanda **10 arbetsdagar** innan beslutet skall börja gälla.

2.1 Allmänna krav

Enligt EU:s rättsregler skall kriterier vid tillståndsgivning:

1. **vara objektiva och icke diskriminerande.** De skall innebära en garanti för den tillståndssökandes rättssäkerhet och lika behandling.
2. **fordra lagstöd.** Tillståndsgivning skall bygga på i lag angivna grunder. Prövningen baseras på i lag, förordning eller myndighetsföreskrifter fastställda kriterier. Besluten kan överklagas till domstol.
3. **vara förutsägbara.** De skall vara publicerade och i förväg kända.

2.2 Vilka prövningar görs?

Vid en prövning av ansökan om serveringstillstånd bedöms följande:

1. **Sökandens lämplighet.** Enligt 7 kap 7 § Alkohollagen får endast den serveringstillstånd som visar att han med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden och omständigheter i övrigt är lämplig att utöva verksamheten. Sökandens branschvana och kunskaper i alkohollagstiftningen prövas. Vid tillståndsprövningen skall särskild hänsyn tas till om sökanden är laglydig och benägen att fullgöra sina skyldigheter gentemot det allmänna.
2. **Serveringsställets lämplighet.** Serveringstillstånd får meddelas endast om serveringsstället har ett kök för allsidig matlagning och tillhandahåller lagad mat. Serveringsstället skall ha ett med hänsyn till omständigheterna tillräckligt antal sittplatser för gäster.
3. **Alkoholpolitisk prövning.** Det skall inte befaras att alkoholpolitiska olägenheter kan uppstå.

2.2.1 Förening

En förening eller annan sammanslutning skall ha en tillfredsställande organisation. Den skall ha ett namn som kan särskiljas från andra och den skall ha antagit stadgar. Föreningen skall bedriva ideell eller annan verksamhet, denna verksamhet skall kunna bedömas bli varaktig och inte vara av tillfällig art.

2.2.2 Företag

Tillfälligt tillstånd kan meddelas till företag i samband med personalfester och liknande.

2.2.3 Yrkesmässig servering

Serveringsrörelser kan beviljas tillfälligt tillstånd för slutna sällskap. I detta fall måste lagens krav avseende lämplighet och miljökontorets godkännande för verksamheten redan vara uppfyllda.

2.3 Alkoholpolitiska olägenheter

Enligt Alkohollagen 7 kap 9 § kan serveringstillstånd vägras om serveringen kan befaras medföra olägenheter ur alkoholpolitisk synvinkel. Exempel på sådana olägenheter kan vara:

- De fall där polismyndigheten avstyrker ansökan med hänvisning till ordningsproblem på serveringsstället eller i dess närmaste omgivning.
- De fall där miljöförvaltningen avstyrker ansökan med hänvisning till att närboende utsätts eller riskerar att utsättas för bullerstörningar från serveringsstället.
- De fall där kommunen har kännedom om missförhållanden på serveringsstället eller angående sökandens lämplighet.
- Serveringstillstånd skall inte heller medges till sexklubbar eller uttalat drogliberala rörelser.
- Alkoholtillstånd bör ej medges i områden med stor social problematik, i närheten av ungdomsgårdar, idrottsanläggningar, skolor och i andra särskilt känsliga områden.

2.4 Remissinstanser

- Miljöförvaltningen
- Polismyndigheten
- Kronofogdemyndigheten
- Skattemyndigheten
- Räddningstjänsten

2.5 Tillståndsavgifter

Socialnämnden skall enligt kommunfullmäktiges beslut utta tillstånds- och tillsynsavgifter enligt följande:

Avgifter för tillståndsprovning och tillsyn enligt alkohol- och tobakslagen (basbelopp 2010 42400kr)

	% av basbelopp	avgift
<i>Ansökan om stadigvarande serveringstillstånd</i>		
• Nytt serveringställe	17	7208
• Ny ägare till befintligt tillstånd	12	5088
• Prövning av PBI (ny delägare eller annan Person med Bytande Inflytande)	10	4240
• Förändrad driftform	10	4240
<i>Ansökan om förändring av stadigvarande tillstånd</i>		
• Gästkategori	5	2120
• Alkoholdrycker	1	424
• Serveringslokal	permanent förändring	5 2120
	tillfällig förändring	1 424
• Serveringstid	permanent förändring	3 1272
	tillfällig förändring	1 424
<i>Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd</i>		
• <i>Tillfälligt tillstånd till allmänheten, inkl. tillsynsavgift</i>	8	3392
• Befintliga tillståndshavare i kommunen	5	2120
• Ytterligare serveringstillfällen i samma ansökan	2	848
<i>30% av avgiften är tillsynsavgift och återbetalas vid avslag</i>		
• <i>Tillfälligt tillstånd till slutet sällskap, inkl tillsynsavgift</i>	2	848
• Ytterligare serveringstillfällen i samma ansökan	1	424
<i>30% av avgiften är tillsynsavgift och återbetalas vid avslag</i>		

Avgifter för tillsyn

Fast tillsynsavgift

• <i>Stadigvarande serveringstillstånd</i>	3	1272
• Försäljning och servering av öl	3	1272
• Försäljning av tobaksvaror	3	1272
<i>Vid försäljning av både öl och tobaksvaror debiteras en avgift</i>		
• Trafik servering	2	848

Rörlig tillsynsavgift för *stadigvarande serveringstillstånd*

Avgiftsklasser

omsättning/år inkl moms

1. -250 000	4	1696
2. 250 001 – 500 000	8	3392
3. 500 001 – 1 000 000	12	5088
4. 1 000 001 – 2 000 000	16	6784
5. 2 000 001 – 3 000 000	20	8480
6. 3 000 001 – 4 000 000	24	10176
7. 4 000 001 – 5 000 000	28	11872
8. 5 000 001 – 6 000 000	32	13598
9. 6 000 001 -	36	15264

- Den rörliga avgiften baseras på uppgifter inhämtade i den årliga restaurangrapporten.

- Nedsättning och avskrivning av avgifter och skulder beslutas av socialnämnden

3. Lokal

3.1 Kök

Alkohollagens krav på allsidig matlagning innebär att lokalen skall vara anmäld till miljöförvaltningen för beredning och servering av lagad mat. Det förutsätts att restaurangköket används och att lagad mat i princip finns att tillgå under hela den tid som servering av spritdrycker, vin och starköl pågår. Det krävs att gästerna erbjuds ett varierat och komplett utbud av såväl maträtter som drycker. Höga krav skall därför ställas på restaurangens kapacitet för matlagning. Köksutrustningen skall vara av sådant slag att lagad mat i tillräcklig omfattning kan tillredas av råvaror. Vanlig lägenhetsspis och mikrovågsugnar för uppvärmning av färdiglagade matvaror kan till exempel inte anses tillräckligt. Ett beredningskök för slutberedning av på annan plats lagad mat kan ej anses vara ett kök för allsidig matlagning.

Begränsningar i kökets kapacitet som godtas är att fisk tillagas färdigfiléad, att kött tillagas färdigstyckat, att potatis tillagas färdigskalad samt att rotfrukter sköljts på ett annat ställe.

3.2 Serveringslokal

Serveringslokalen skall med hänsyn till omständigheterna ha ett tillräckligt antal sittplatser för gäster. Eftersom matservering skall kunna ske, skall det röra sig om sittande matgäster. Maten i serveringslokalen skall kunna serveras på porslin och alkoholdryckerna skall kunna serveras i glas. Antalet sittplatser skall skrivas in i tillståndsbeviset. I tillståndsbeviset skall det även anges hur många personer som, enligt räddningstjänsten, får vistas i lokalen samtidigt. Serveringsstället skall ur brandsäkerhetssynpunkt vara lämpligt för sitt ändamål. Ombyggnad av serveringsstället som innebär en väsentlig ändring av serveringslokalerna kräver särskilt medgivande av kommunen.

3.3 Uteservering

Serveringstillstånd kan beviljas för uteservering då den är anlagd i direkt anslutning till befintligt serveringsställe med serveringstillstånd. Uteserveringen skall vara ett klart avgränsat område och serveringsansvarig personal skall kunna överblicka området så att en betryggande tillsyn kan ske. Serveringstillstånd kan beviljas med villkor om bordsservering i de fall det anses nödvändigt med hänsyn tagen till överblickbarheten på serveringsområdet. Serveringsytan på en uteservering skall bestå av sittplatser vid bord.

Serveringstillstånd för uteservering skall vara tidsbegränsat. Om alkoholpolitiska olägenheter i form av ordningsstörning uppstår i samband med uteserveringen kan serveringstiden för denna begränsas.

3.4 Serveringstider

Normal serveringstid i Emmaboda kommun är klockan 11.00 – 01.00. Efter särskild ansökan och prövning kan serveringstiden förlängas till klockan 02.00. Serveringsstället skall vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

4. Tillfälliga tillstånd

4.1 Allmänheten

Grundregeln för festivaler och tillfällig servering är att det rör sig om en kortare tidsperiod, en lämplig gräns är 4 dagar. Vid prövningen av serveringstidens längd skall miljöförvaltningens och polismyndighetens bedömning av risk för störning av grannar och ordning ha stor betydelse. Senare serveringstid än klockan 01.00 medges endast i undantagsfall.

Servering av spritdrycker medges inte vid tillfällig servering till allmänheten. Sökanden måste uppfylla Alkohollagens lämplighetskrav för att kunna få serveringstillstånd för servering av öl och vin. En grundförutsättning för serveringstillstånd är att kraven från polisen och miljökontoret är uppfyllda och att rätten att disponera marken eller lokalen kan styrkas.

Lagad mat skall tillhandahållas. Miljökontorets godkännande av hanteringen krävs. Lägsta gräns för lagad mat är rostbiff eller liknande samt potatissallad. Kockt eller grillad korv med bröd uppfyller inte kraven på lagad mat. I tveksamma fall bör tillstånd inte medges.

Servering skall ske inom en avgränsad yta där den övervägande delen upptas av sittplatser. Det skall finnas acceptabla avgränsningar där serveringen sker. Det är tillståndshavarens skyldighet att svara för att ordning och nykterhet upprätthålls på och i omedelbar anslutning till serveringen. Ett viktigt krav är att serveringsytan skall vara överblickbar, bland annat eftersom serveringspersonalen skall kunna kontrollera vilka gäster som får tillgång till alkoholdrycker. Serveringspersonalen skall även kunna upptäcka om olägenheter uppstår.

Tillstånd för tillfällig servering vid festivaler lämnas endast till på orten verksamma föreningar och företag.

4.2 Slutna sällskap

Serveringstillstånd kan ges för servering i förening, företag eller annat slutet sällskap. För servering i slutet sällskap ställs enligt Alkohollagen bland annat lägre krav på kök än vid servering till allmänheten.

Definition av slutet sällskap:

- Ett slutet sällskap är en begränsad krets av personer som har någon form av gemensamt intresse, exempelvis förening eller annan sammanslutning.
- Vid varje tillfälle då alkoholservering till slutet sällskap sker skall arrangören veta vilka personer som deltar.
- Serveringslokalen får inte vara öppen för inläpp av nya gäster under pågående tillställning.
- Lagad mat skall tillhandahållas.

Undantag från tillståndsplikten för tillfälligt tillstånd till slutet sällskap görs om följande kriterier är uppfyllda:

Serveringen ordnas

1. utan vinstintresse,
2. i andra lokaler än där det bedrivs yrkesmässig försäljning av alkoholdrycker eller lättdrycker,
3. vid ett enstaka tillfälle till vissa i förväg bestämda personer, och
4. utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna.

4.3 Servering i teater eller konsertlokal

Enligt Alkohollagen får tillstånd ges till servering av vin och/eller starköl utan krav på att lagad mat tillhandahålls. Servering får dock endast ske under pauser i föreställningen i foajé till teater eller konsertlokal. Särskild restriktivitet bör iaktas när det gäller ansökan om paussering i samband med utpräglade ungdomsevenemang.

4.4 Idrottsanläggningar/ungdomsmiljöer

Alkoholservering till idrottspublik på läktare tillåts inte. Om serveringstillstånd skall komma ifråga skall en restaurang finnas i en avgränsad del av idrottsanläggningen. Alkoholservering på idrottsanläggningar skall inte inkräkta på en av samhällets grundläggande alkoholpolitiska värderingar, nämligen att idrott och alkohol inte hör ihop.

I de fall alkoholservering är aktuell på idrotts- och nöjesplatser är det viktigt att serveringen sker under restaurangmässiga former och att beslutet förenas med lämpliga föreskrifter om hur serveringen skall bedrivas.

5. Tillsyn

Tillsynen i kombination med möjligheter till sanktioner är ett viktigt instrument för att restaurangverksamheten skall kunna bedrivas enligt gällande lagar och bestämmelser. Det är en vedertagen uppfattning att serveringstillstånd skall kunna erhållas utan större problem om vissa på förhand givna och kända kriterier är uppfyllda men att snabba och verkningsfulla sanktioner skall vidtagas om tillståndshavaren inte sköter sig.

Tillsynsarbetet är indelat i inre, yttre och förebyggande tillsyn. Den inre tillsynen består av kontroll av uppgifter från olika myndigheter, exempelvis skatteförvaltningen och kronofogdemyndigheten, avseende ekonomiska uppgifter. Den yttre tillsynen består av kontroll av att restaurangernas alkoholservering sker i enlighet med gällande tillstånd. Här kan tillståndsmyndigheten samarbeta med polis, skattemyndighet, räddningstjänst och miljöförvaltning. Förebyggande tillsyn är det arbete tillståndsmyndigheten gör i form av information, råd och vägledning.

5.1 Tillsynsavgifter

Tillsynsavgift för servering till allmänheten uttas med en fast och en rörlig avgift enligt följande:

Fast tillsynsavgift

• <i>Stadigvarande serveringstillstånd</i>	3	1284
• Försäljning och servering av öl	3	1284
• Försäljning av tobaksvaror	3	1284
<i>Vid försäljning av både öl och tobaksvaror debiteras en avgift</i>		
• Trafik servering	2	856

Rörlig tillsynsavgift för *stadigvarande serveringstillstånd*

Avgiftsklasser
omsättning/år inkl moms

10. -250 000	4	1712
11. 250 001 – 500 000	8	3424
12. 500 001 – 1 000 000	12	5136
13. 1 000 001 – 2 000 000	16	6848
14. 2 000 001 – 3 000 000	20	8560
15. 3 000 001 – 4 000 000	24	10272
16. 4 000 001 – 5 000 000	28	11984
17. 5 000 001 – 6 000 000	32	13696
18. 6 000 001 -	36	15408

- Den rörliga avgiften baseras på uppgifter inhämtade i den årliga restaurangrapporten.

- Nedsättning och avskrivning av avgifter och skulder beslutas av socialnämnden

5.2 Sanktioner

Kommunen skall enligt Alkohollagen 7 kap 19 § återkalla serveringstillstånd om:

1. tillståndet inte längre utnyttjas,
2. det inte endast tillfälligt uppkommer sådana olägenheter som avses i 6 kap 2 §, (till exempel överservering, bristande ordning och nykterhet)
3. tillståndshavaren inte följer de för servering eller serveringstillstånd gällande bestämmelserna i denna lag eller föreskrifter eller villkor meddelade med stöd av denna lag,
4. de förutsättningar som gäller för meddelande av tillstånd enligt 7 kap 7 och 8 §§ inte längre föreligger (avser tillståndshavarens och/eller serveringsställets lämplighet), eller
5. tillståndshavaren tillåter brottslig verksamhet på serveringsstället.

Enligt 7 kap 20 § Alkohollagen kan tillståndshavare istället för återkallelse av tillstånd meddelas varning, om varning av särskilda skäl kan anses vara en tillräcklig åtgärd.

Då tillståndsmyndigheten får kännedom om brister vid en alkoholservering öppnas ett tillsynsärende. Utredningen kommuniceras alltid med tillståndshavaren innan socialnämnden beslutar i ärendet. Beslutet kan överklagas i förvaltningsdomstol.